GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 35. *Joi 14 (26) Februariu* **1885.**

Brașovŭ, 12 (24) Februariu 1885.

Peste câteva ḍile Românimea va serbá aniversarea morții lui *Horia* și *Cloșca*.

Sâmbătă în 16 (28) Februariu 1885 se împlinescŭ *o sută de anĭ,* de când acești capĭ ai revoluțiunei române din 1784 au trebuitŭ sĕ sufere ororile cele mai crâncene ale morții sub lovirile călăului, ca, după patru seculĭ de cumplită sclăviă, sĕ pótă resări din nou pe acestŭ clasicŭ pământŭ sementța libertății pentru poporulŭ românŭ.

Veaculŭ, ce ne desparte de acésta durerósă și tragică ḍi, a spălatŭ totŭ gunoiulŭ și petrișulŭ, în care era ascunsă pétra scumpă a marilorŭ sentimente și a nobilelorŭ scopurĭ, de carĭ au fostŭ condușĭ eroii dela 1784 și curată și limpede ca cristalulŭ apare ea aḍĭ înaintea tribunalului istoriei.

Istoria, acésta ḍeiță severă și dréptă, care tóte le scóte la lumină, tóte le rĕsbună și le împacă, care face din „tâlharĭ „eroi“ și din „eroi“ „tâlharĭ,“ a rĕsbunatŭ și batjocurile, ce au trebuitŭ sĕ le sufere Horia și Cloșca după ce au fostŭ prinșĭ și până în ultimulŭ momentŭ, când li s'au spartŭ piepturile și li s'au frêntŭ fluerile picióreloră cu róta.

Horia apare aḍĭ înaintea scrutărei scientifice a istoricilorŭ din tóte némurile în lumină s'a adevĕrată nu ca „tâlharŭ“ și „ucigașŭ rebelŭ,“ ci ca unŭ *mare și adevĕratŭ luptătorŭ pentru libertatea poporului românŭ.*

Nouĕ-ḍecĭ de anĭ au trebuitŭ sĕ trécă dela mórtea lui pentru ca Horia sĕ fie admiratŭ chiar și de adversarĭ în scrierile lorŭ.

In opulŭ: „Epoca lui Horia în Transilvania,“ scrisŭ de Franciscŭ Szilagyi și publicatŭ în Peșta la 1871 acestŭ istoricŭ maghiarŭ nu s'a putută reține de-a nu aduce și elŭ tributulŭ recunoscinței inimei marĭ a lui Horia, scriindŭ pe pagina 234 următórele cuvinte:

„Istoriculŭ *imparțialŭ* trebue sĕ mărturisésćă, că *Horia a purtatŭ pe inima sa sórtea poporului sĕu apĕsatŭ și eliberarea lui,* și cu tóte că pentru acestŭ *nobilŭ scopŭ* s'a folositŭ de mijlócele cele mai condemnabile, dér *causa pentru care și-a consacratŭ tótă activitatea și tótă viața* și pentru care a și *jertfit'o,* niciodată *n'a trădat'o, ci i-a rĕmasŭ până în sfêrșitŭ credinciosŭ, chiar și pe eșafotŭ în fața morții celei mai crâncene.*“

Ar fi óre cu putință ca atuncĭ, când înșișĭ adversarii aprețiéză astfelŭ mărimea sufletului lui Horia, noi urmașii lui sĕ rĕmânemŭ nemișcațĭ într'unŭ momentŭ atâtŭ de serbătorescŭ cum este aniversarea de o sută de anĭ a morții sale?

Căpitanii românĭ dela 1784 au luptatŭ pentru îmbunătățirea sórtei poporului nostru, pentru eliberarea lui de sub jugulŭ tiraniei seculare, ei au urmăritŭ acestŭ nobilŭ scopŭ remâindŭ întotdéuna credincioșĭ causei sânte a poporului, ei șĭ-au sacrificat chiar viața pentru elŭ și noi, urmașii lorŭ, sĕ nu avemŭ, după o sută de anĭ, în care timpŭ amŭ simțitŭ ușurarea sórtei, ce au purtat'o ei în inima lorŭ, sĕ nu avemŭ, ḍicŭ, atâta pietate către acele mărețe umbre, ca sĕ vĕrsămŭ măcarŭ o lacrimă în a lorŭ amintire și sĕ rostimŭ o rugăciune fierbinte către Părintele ceresců alŭ popórelorŭ pentru sufletele lorŭ?

Amŭ trebuí sĕ nu fimŭ strănepoții acelorŭ legionarĭ, carĭ se mândreau, că sciu sĕ-șĭ aducă aminte de binefacerĭ ca și de înjurii; amŭ trebuí sĕ nu fimŭ fii acelui poporŭ, a căruia libertate a rĕsăritŭ în peptulŭ lui Horia și sĕ nu avemŭ inimă pentru propria nóstră sórte, pentru sânta causă a libertății nóstre, la care marele erou a ținutŭ cu credință neînfrântă chiar și în fața morții, ca sĕ nu ne aducemŭ aminte cu pietate de iubirea lui nestrămutată, de jertfele și suferințele lui, îndurate împreună cu soții sĕi, carĭ nu l'au părăsitŭ până în ultimulŭ momentŭ!

Orĭce Românŭ cu sêmțŭ nobilŭ a trebuitŭ sĕ se întristeze vĕḍêndŭ, că în împrejurările politice de astăḍĭ nu ni-a fostŭ cu putință de a serbá aniversarea de o sută de anĭ a revoluțiunei din 1784, așa cum se cuvenea și cum dorea inima nóstră.

Noi, carĭ totdéuna amŭ ținutŭ contŭ de tóte împrejurările, amŭ tăcutŭ până acuma; amŭ tăcutŭ mai vêrtosŭ pentru că alții nu tăceau și fiind că adversarii noștri dintru începutŭ s'au silitŭ de a descrie lucrulŭ astfelŭ, ca și când din afară amŭ fi jidărițĭ și influințațĭ și ca și când noi aicĭ n'amŭ mai vrea sĕ scimŭ de trecutulŭ nostru, de marii bărbațĭ ai acestui trecutŭ și de jertfele, ce le-au adusŭ ei pentru noi!

Liniște domnesce acumĭ earășĭ în acésta privință în tóte părțile și de aceea a sositŭ momentulŭ ca organulŭ nostru sĕ-șĭ redice glasulŭ, solicitândŭ împlinirea unei sacre datorii a Românilorŭ dela noi către umbrele martirilorŭ, carĭ și-au espiatŭ viața pe eșafotŭ la 28 Februariu 1785 pentru ca sĕ ușureze jugulŭ, sub care gemeau propărinții lorŭ.

Și fiind că liniște domnesce pretutindenĭ, cuvine-se ca și serbarea nóstră sĕ fie liniștită și plină de seriositate.

N'avemŭ lipsă de nicĭ o pregătire. Sĕ ne îmbrăcămŭ în vestmintele nóstre de sĕrbătóre și sĕ mergemŭ la biserică. Aicĭ în casa Domnului sĕu, unde nu este biserică, sub cerulŭ liberŭ sĕ înălțămŭ rugile nóstre către Tatălŭ celŭ de susŭ pentru sufletele marilorŭ martirĭ și pentru ca sĕ ne dea și noue acea tăriă și credință nestrămutată în viitorulŭ poporului românŭ, de care au fostŭ însuflețițĭ ei.

Cei cu dare de mână sĕ dé unŭ semnŭ alŭ pietății lorŭ, prin împărțirea de milă la cei sĕrmanĭ, căcĭ Horia multŭ se gândea la lipsele lorŭ jăluindu-se că-ĭ ducŭ dela Ponțiu la Pilatŭ și că „bieții ómenĭ nu mai potŭ âmblá în susŭ și în josŭ, căcĭ le e frigŭ și flămânḍescŭ.“

Cei ce vorŭ fi împedecațĭ de a sĕrbătorí în ḍiua aniversării, adecă Sâmbătă în 16 (28) a lunei curente, o potŭ face acésta și în ḍiua următóre, care este o Duminecă. Sperămŭ că toțĭ preoții noștri vorŭ amintí în rugăciunile lorŭ dinaintea altarului și pe martirii libertății române dela 1784—85, cântându-le vecinica lorŭ pomenire.

Trăimŭ într'unŭ statŭ, a căruia regimŭ se fălesce înaintea străinătății, că „cea mai mare libertate“ domnesce sub dênsulŭ. Amŭ fi condamnațĭ așadér chiar de către contrarii noștri, dacă nu ne-amŭ împliní sânta datorință, ce ne légă de scumpa memoriă a eroilorŭ, carĭ și-au jertfitŭ viața pentru a ne conduce din întunereculŭ servituții la lumina libertății.

—○—

CRONICA POLITICĂ.

Advocatulŭ din Clușiu Iosifŭ Petranŭ scrie în „Magyar Polgar« unŭ articulŭ, în care arată necesitatea unei apropierĭ și împăcărĭ între Românĭ și Maghiarĭ, ḍicêndŭ între altele: »Schimbarea raportului ce esistă între elementulŭ românescŭ și maghiarŭ a devenitŭ aḍĭ o necesitate ce nu se mai póte amâna. Convețuirea în acestŭ statŭ ar fi trebuitŭ sĕ producă deja până acum unŭ órecare gradŭ de comunitate de interese între aceste două elemente, și dacă până acum n'a isbutitŭ acésta, motivulŭ trebue căutatŭ în neînțelegerĭ, a cărorŭ înlăturare s'a sdrobitŭ de atitudinea neclintită a Românilorŭ. S'au făcutŭ chiar și din partea Românilorŭ încercărĭ d'a se ajunge la o înțelegere, dar n'au avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ practicŭ, fiindcă maioritatea preponderantă n'a voitŭ sĕ'șĭ părăséscă posițiunea sa înșânțuită. Societatea ungurésćă a vĕḍutŭ prăpastia, ce o desparte de elementulŭ românŭ; ea a încercatŭ sĕ aplaneze diferențele, dar totdéuna i s'a opusŭ curentulŭ, care nu voia sĕ scie de vr'o cedare în pretențiunila sale.« Referându-se apoi la toastele din Clușiu, ḍice că mijlócele spre o împăcare esistă, numai voință sĕ aibă Maghiarii a realisá dorința ce și-au esprimat'o.

E de totŭ ciudatŭ că unii Românĭ mai discută cestiunea de împăcare și încă tocmai în ḍiarele unguresci, care declară, că de o împăcare nu vrea sĕ scie pe cale politică ci numai pe cale socială, adecă între pahare. Ei bine, maioritatea aceea preponderanță de care vorbesce d. Iosifŭ Petranŭ nu voiesce împăcare decâtŭ pe cale politică, și nu din causa neînțelegerilorŭ relațiunile dintre elementulŭ românŭ și maghiarŭ suntŭ atâtŭ de acute, ci din causa șovinismului și fanatismului maghiarŭ. Câtŭ timpŭ Maghiarii vorŭ ține în proțapŭ »idea de statŭ maghiarŭ,« alŭ cărei scopŭ este nimicirea naționalităților, de împăcare nu póte fi vorbă.

*

Ministrulŭ ungurescŭ de comerțŭ comitele Paulŭ Secheny a fostŭ în Viena, unde a conferitŭ cu M. Sa monarchulŭ, cu ministrulŭ austriacŭ de comerțŭ baronulŭ Pino și cu ministrulŭ de esterne comitele Kalnoky. S'a pusŭ la cale întrunirea unei conferințe vamale austro-ungare, în care sĕ se stabiléscă acele mĕsurĭ, ce vorŭ fi necesare a se lua, din causa sporirei taxelorŭ vamale ce s'au introdusŭ în Franța și în Germania pe numĕrósele producte ce se espórtă din Austro-Ungaria. E vorba sĕ se rĕspundă Franței și Germaniei cu acaléșĭ mĕsurĭ.

*

Infrângerea Englesilorŭ în Sudanŭ va avé, precum se pare, fatale urmărĭ pentru posesiunile englese din Asia și Africa. Cele mai nouĕ scirĭ sosite din Africa vestică suntŭ fórte neliniștitóre pentru Englesĭ. In Quettah au isbucnitŭ turburărĭ. Negrii vréu sĕ scape de dominițiunea englesă și începutulŭ l'au făcutŭ împușcândŭ pe guvernatorulŭ, care căḍù lovitŭ de patru glónțe, după ce Negrii au învinsŭ pe cei 40 de soldațĭ ai sĕi. Alțĭ 60 de soldațĭ stau sub conducerea unui ofițerŭ tênĕrŭ și speréză că vorŭ puté apĕra orașulŭ și fortulŭ în contra atacurilorŭ intenționate.

*

Puterile, care au subsemnatŭ actulŭ conferinței Congului, s'au obligatŭ a respectá neutralitatea teritorielorŭ amintite în acestŭ actŭ și puse sub sistemulŭ comerțului liber. In cas când o putere, care esercită dreptulŭ de suveranitate séu de protectoratŭ în teritoriele amintite, ar fi încurcată într'unŭ rĕsboiu, puterile se îndatoréză a-șĭ oferí bunele lorŭ servicii pentru garantarea neutralității acestorŭ teritorii. — După scirile ce le are »Neue freie Presse« despre organisarea noului statŭ Congo, în loculŭ lui Gordon pașa, căḍutŭ în Chartum, și fostulŭ șefŭ alŭ espedițiunei „Associațiunei internaționale a Congului,« va fi numitŭ guvernatorŭ Stanley.

—○—

România și Ungaria.

Amŭ spusŭ într'unŭ numĕrŭ trecutŭ alŭ foiei nóstre, că opiniunea publică în România este în contra reînoirii convențiunei comerciale cu Austro-Ungaria, și amŭ reprodusŭ și unŭ

articululŭ din organulŭ oposiţiunei moderate „Naţiunea“ în acéstă privinţă.

Lăsămŭ acum sĕ urmeze şi unŭ articulŭ de fondŭ alŭ ḑiarului guvernamentalŭ „Telegrafulŭ“ din care resultă, că nu numai se va denunţa convenţinnea, precum e declaratŭ şi ministru-preşedinte Brătianu în cameră, dar că şi relaţiunile cu Ungaria suntŭ cam încordate. Iată ce scrie „Telegrafulŭ“ dela 12 Februariu:

Ţéra nóstră a căutatŭ să fie totdéuna în bune relaţiunĭ cu tóte puterile, şi în specialŭ cu vecinii noştri. A respectatŭ pe toţĭ, ca sĕ fie şi ea respectată. A ţinutŭ contŭ de interesele altora, ca şi alţii sĕ ţină contŭ de interesele ei. De multe orĭ a fostŭ chiar pré îndatoritóre, numai ca sĕ aibă dreptulŭ a cere îndatorire reciprocă, intenţiunĭ bune, bună credinţă şi armoniă în afacerile de ambele părţĭ. Cu tóte acestea suntŭ puterĭ, carĭ nu pré voiescŭ sĕ ţină sémă de aceste bune intenţiunĭ ale statului romănŭ.

Cu deosebire Ungaria, după ce a luatŭ dispositiunĭ aspre contra fraţilorŭ noştri de preste munţĭ, persecutându-le limba şi desfiinţându o sumă de instituţiunĭ pentru cultura lorŭ naţională, apoi ne face şi nouĕ cele mai marĭ şicane, rĕspunde la tóte faptele nóstre respectóse şi bine-voitóre de multe orĭ chiar prin fapte nedemne de unŭ statŭ, care se respectă şi care are dorinţa de a stă în relaţiunĭ amicale cu vecinii sĕi.

Inchiderea graniţelorŭ pentru vitele nóstre cornute şi pentru porcĭ a fostŭ nu tocmai de natură a strînge legăturile de preteşugŭ şi de bună vecinătate. După ce a împedecatŭ pe comercianţii noştri de vite, printr'unŭ pretextŭ nu tocmai seriosŭ, d'a trece vitele lorŭ preste graniţă, când se scia, că bólă nu esista nicĭ la vitele cornute, nicĭ la porcĭ, decâtŭ la cele dintêiu într'o estremitate a ţĕrei, care era strînsă de unŭ cordonŭ sanitarŭ, bólă, care aḑĭ nu mai esistă, ministrulŭ comerciului dela Pesta, ia dispositiunĭ ca sĕ se deschiḑă graniţa, însĕ numai pentru oi şi capre, carĭ voiescŭ sĕ trécă în Austro-Ungaria, precum şi pentru produsulŭ dela aceste oi şi capre, adecă lâna, pieile şi brânza, ér pentru celelalte vite graniţa rĕmâne închisă şi pe viitorŭ.

Acéstă dispositiune este derisoriă, ca sĕ nu ḑicemŭ altfelŭ. Pe cine a vrutŭ sĕ înşele ministrulŭ de comerciu ungurescŭ? Pe celelalte state, pe dînsulŭ séu pe noi?

Pe celelalte state se póte, căcĭ ele nu cunoscŭ în destulŭ nicĭ intenţiunile Ungariei în privinţa nóstră cu comerciulŭ vitelorŭ, nicĭ ce însemnéză acéstă deschidere a graniţelorŭ pentru oi, capre şi produsulŭ lorŭ. Pe sine érăşĭ se póte înşela, décă crede, că a convinsŭ pe cineva c'a luatŭ o dispositiune dréptă şi bine cugetată. Pe noi însĕ nu ne póte înşela de locŭ, căcĭ noi scimŭ ce va sĕ ḑică a se lăsa trecerea oilorŭ, caprelorŭ şi produsulŭ lorŭ peste graniţă. Acele oi şi capre sunt mai tóte din Transilvania şi trecŭ de ernéză la Bălţĭ şi în Dobrogea, ér în primăvară se întorcŭ prin munţĭ în patriă. Pentru acestea a avutŭ graţiositatea ministrulŭ de comerciu ungurescŭ sĕ deschiḑă graniţele. Pentru acestea d. Cogălniceanu ḑicea, acum câteva ḑile, cu ocasiunea interpelării d-lui Disescu despre deschiderea graniţelorŭ:

»După cele din urmă interpelărĭ în privinţa închiderei graniţelorŭ, s'au ivitŭ două fapte: unŭ cuvêntŭ alŭ ministrului de comerciu alŭ Ungariei, în care ne trămite la paşcele calului pentru deschiderea graniţelorŭ. De aceea anunţŭ şi eu d-lui ministru că mĕ voi asocia cu interpelarea d-lui Disescu în privinţa acelorŭ cuvinte ḑise de d. ministru de comerciu alŭ Ungariei, cum-că până când noi nu vomŭ întroduce totă procedura din Ungaria privitóre la sĕnătatea vitelorŭ, până atunci noi sĕ aşteptămŭ cu întroducerea vitelorŭ în Ungaria la paşcele calului.

»Alŭ doilea, este mĕsura luată de Ungaria prin care declarândŭ că epizootia a încetatŭ în ţéra Românéscă şi ca consecinţă lasă sĕ între în Ungaria numai caprele şi oile cu produsele lorŭ. Aci nu mĕ unescŭ de locŭ cu afirmarea pe care o face ministrulŭ Ungariei, că caprele şi oile suntŭ scutite la noi de epizootiă. Eu viu şi declarŭ, ca cunoscĕtorŭ, că oile şi caprele din Dobrogea suntŭ pline de epizootiă, şi declarŭ că epizootia lorŭ este gălbéza şi vĕrsatulŭ, şi de aceea rogŭ pe d. ministru sĕ ia mĕsurile cele mai energice ca sĕ intemeeze unŭ cordonŭ, pentru ca oile şi caprele din Baltă şi din Dobrogea sĕ nu care cumva sĕ între în judeţele muntóse, pentru că în munţĭ oile şi caprele, care obicĭnuitŭ érna suntŭ bolnave şi primăvéra se însĕnătoşescŭ, sĕ trécă dincolo la vecinii noştrĭ cu laptele, cu untulŭ, cu lâna şi cu mieii lorŭ, şi nu cumva sĕ ducă contagiunea acolo.

»Rogŭ dér fórte multŭ pe d. ministru sĕ nu abuseze de acéstă bună-voinţă a ministrului Ungariei, şi sĕ bine-voéscă a întemeia graniţa cea mai severă, ca nu cumva oile şi caprele cele bolnave de la Baltă şi din Dobrogea sĕ ajungă la graniţele Ungariei şi în trecerea lorŭ prin munţii noştri sĕ ne umple oile şi caprele nóstre de acolo de epizootiă.«

Noi ne asociămŭ cu rugămintea d-lui Cogălniceanu în acéstă privinţă; însĕ amŭ dori ca pe lângă aceste mĕsurĭ sĕ se mai ia şi altele carĭ sunt multŭ mai trebuitóre, căcĭ este în jocŭ sĕnĕtatea Românilorŭ.

Se scie că de peste graniţă se aducŭ în ţéră şuncĭ, cârnaţĭ, făină fină, încălţăminte de piei, blănăriĭ şi o sumă de alte obiecte de felulŭ acesta.

Avemŭ informaţiunĭ positive, că porcii din Ungaria sunt bolnavĭ, că grâulŭ e stricatŭ, că vitele cornute sunt atinse de pesta bovină, că, însuşĭ lupii, vulpile şi urşii suferŭ de diferite bóle. Prin urmare guvernulŭ românŭ sĕ ia mĕsurĭ a închide graniţa tuturorŭ acestorŭ produse, carĭ potŭ sĕ compromită sănătatea publică.

Sĕ închiḑă graniţa tuturorŭ produselorŭ de lână, precum postavurĭ, materii, împletiturĭ şi diferite haine gata, căcĭ oile avêndŭ gălbéză la noi, după cum afirmă d. Cogălniceanu, lâna care trece peste graniţă şi din care se lucréză totŭ aceste lucrurĭ póte sĕ atingă sănătatea Românilorŭ.

Vinurile, carĭ vinŭ din Ungaria suntŭ tóte falsificate. Guvernulŭ românŭ sĕ ia mĕsurĭ pentru a se oprí la graniţe, a se face analisa lorŭ şi a se confiscá décă se găsescŭ ast-felŭ.

In fine, aceste mĕsurĭ sĕ se ia pentru tóte produsele de peste graniţă, carĭ se vorŭ bănui că potŭ sĕ atingă sănătatea nóstră.

Atuncĭ va vedea Ungaria ce va sĕ ḑică a usa rigóre, care e mai puţinŭ decâtŭ nedreptatea de care uséză ea.«

SCIRILE ḐILEI.

In întrunirea literară a damelorŭ, ce se va ţiné mâne Joi în 14 Februariu la 7 óre séra, d. profesorŭ I. Popea va vorbi despre »Arta de a ajunge nişce bĕtrâneţe adâncĭ şi fericite.«

—0—

In comedia de Dumineca ce au jucat'o Maghiarii la hotelulŭ Nr. 1 s'au petrecutŭ şi unele scene, care merită a fi amintite. Predicatorulŭ Iuliu Moor a ḑisŭ că reuniunea de cultură are şi unŭ altŭ scopŭ: maghiarisarea şi de aceea elŭ propuse sĕ se intituleze »reuniunea maghiară« séu »reuniunea maghiară de sprijinire.« Strigăte violente de: Stai josŭ! Nu mai vorbi! se ridicară în adunare. Preşedintele L. Harmath observă că scopulŭ reuniunei nu e maghiarisarea cum se înţelege de obiceiu, dar încâtŭ privesce nisuinţa de a lăţi între celelalte naţionalităţĭ cunoscinţa limbei maghiare, atuncĭ scopulŭ e şi maghiarisarea. Cu alte cuvinte reuniunea îmbracă haina pe dosŭ şi nu pe faţă, ca sĕ nu se observe din ce materiă e făcută. Profesorulŭ Al. Baraczy împută predicatorului Moor rea voinţă şi lipsă de patriotismŭ. Acesta se apĕră în contra împutărei şi susţinŭ, că nu e învoitŭ cu numirea reuniunei. Bine şi face; de ce sĕ nu se numéscă »reuniunea de maghiarisare«, după scopulŭ ce-lŭ urmăresce.

—0—

M. Sa monarchulŭ a dăruitŭ comunei bisericescĭ gr. cat. din Varalja 100 fl. pentru adaptarea bisericei şi scólei.

—0—

Consistorulŭ eparchialŭ aradanŭ este convocatŭ în şedinţă plenară pe Joi 14 Faurŭ v. la 9 óre a. m. La ordinea ḑilei suntŭ: 1. Dispositiunĭ pentru alegerea deputaţilorŭ la sinodulŭ eparhialŭ pe unŭ nou periodŭ de trei anĭ; 2. Alegerea, respective numirea de protopopŭ în tractulŭ Aradului; 3. Protestele întrate în contra arondării protopopiatelorŭ; 4. Dispositiunĭ pentru alegerea de deputatŭ congresualŭ mireanŭ în cerculŭ Lipovei, precum şi alte obiecte ce vorŭ întră.

—0—

Mercurea trecută soţia lui Gavrilă Olarŭ din Palatca, născută Maria Gorganŭ, mergêndŭ la Cluşiu sĕ târgu éscă unele lucrurĭ, a dispărutŭ de atuncĭ fără urmă.

—0—

In gara Caransebeşului s'au deslegatŭ la 22 Febr. n. vr'o 35 vagóne de marfă parte încărcate pornindŭ spre staţiunea Cavaranŭ-Saculŭ, tocmai când trenulu de postă venea pe liniă. Şefulŭ staţiunei prin schimbarea macăzului le făcù sĕ deralieze înlăturândŭ astfelŭ o mare nenorocire. La deraliare s'au sfărâmatŭ patru vagóne de marfă.

—0—

Din Timişóra se telegraféză că în diminéţa de 21 Februariu n. nisce ţĕranĭ românĭ au năvălitŭ în casa comunală din satulŭ Ghirocŭ şi au omorîtŭ cu topórele pe notarulŭ Bărbosu. Făptuitorii s'au arestatŭ.

—0—

Prin unele comune dinprejurulŭ Sighişórei s'a ivitŭ între vite bóla de unghii şi de gură. De asemenea în ţinutulŭ Reghinului săsescŭ bântue între vitele acéstă bólă.

—0—

Astă séră fabricantulŭ de hârtiă Carolŭ Schiel va vorbi, în sala reuniunei industriale de aci, despre relaţiunile industriale ale României şi despre convenţiunea vamală cu România.

—0—

Profesorii facultăţii de medicină din Bucurescĭ au fostŭ convocaţĭ de ministrulŭ instrucţiunii publice, spre a se sfătuí împreună pentru restabilirea ordinei la facultatea de medicină. După o lungă desbatere s'a decisŭ a se acordá studenţilorŭ unŭ ultimŭ terminŭ de înscriere la esamine până la 18 Februariu. Aceste esamene se vorŭ face până la sfêrşitulŭ lui Februariu, când vorŭ incepe cursurile, şi vorŭ continuá până la finele lui Iuniu, aşa încâtŭ sĕ se termine materiile, pentru ca studenţii ce arŭ voi sĕ înveţe sĕ nu pérḑă unŭ anŭ. Cei carĭ nu se vorŭ înscrie la esamine séu nu vorŭ declará că voiescŭ a repeţí anulŭ, se vorŭ şterge din matriculele facultăţii. Cei carĭ vorŭ continuá desordinea se vorŭ eschide din Universităţĭ şi vorŭ fi consideraţi ca turburătorĭ ai ordinei publice.

—0—

Rusia a urcatŭ vama pentru importulŭ vinurilorŭ din Austro-Ungaria la 62 ruble pentru 140 litri.

—0—

Guvernulŭ englesŭ a interḑisŭ importarea oilorŭ, caprelorŭ şi porcilorŭ din portulŭ Hamburg în Anglia, Scoţia şi Wales, sub cuventŭ că oile din Rusia şi Austro-Ungaria a cărorŭ importare directă era interḑisă deja în Anglia, au fostŭ importate prin Germania.

—0—

Se scrie din Têrnova, că prinţulŭ Bulgariei, cedândŭ simţĕmintelorŭ unanime esprimate de naţiunea bulgară, se va logodí cu prinţesa Meliţa Vidosava, a doua fiică a prinţului Muntenegrului.

—0—

Arta desemnului şi croitului hainelorŭ de dame. Instructorulŭ academicŭ d-lŭ I. Graf, care a deschisŭ de mai multe ḑile unŭ cursŭ spre învĕţarea desemnului de croiélă şi a croitului pentru haine de dame, posede după cum amŭ avutŭ ocasiune a ne convinge unŭ metodŭ fórte bunŭ şi esactŭ de instruire, ceea ce ne îndémnă a atrage atenţiunea onor. cetitóre a fóiei nóstre asupra anunciului de pe pagina a patra.

Studenţii şi limba Română la gimnasiulŭ ungurescŭ din Baia-mare.

De lângă Deeşiu Februariu 1885.

Prea stimate d-le Redactorŭ! In vederea atâtorŭ acusărĭ nejuste, ce i se facŭ ḑiaristicei nóstre naţionale pe fiecare ḑi din partea şoviniştilorŭ ungurĭ de pe la ḑiarele lorŭ de diferite colorĭ, şi mai în urmă chiarŭ şi din partea unorŭ deputaţĭ dietalĭ orbiţĭ cu totulŭ de dorulŭ fanaticŭ de-a maghiarisá, — nu potŭ resiste şi mai departe datorinţei mele de fiiu românŭ, de-a aduce la cunoscinţa marelui publicŭ unele lucrurĭ amare de mărturisitŭ, pre carĭ de anĭ le ţinu înăbuşite în peptu'mĭ şi carĭ nicĭ aḑĭ nu le-aşŭ aduce la cunoştinţa marelui publicŭ, décă nu s'arŭ atribuí — ḑicŭ — ḑiaristicei nóstre naţionale unele fapte nedemne de ea, cum e d. e. că aţîţă pe Românĭ la ură în contra Ungurilorŭ, pre carĭ le facŭ tocmai acusatorii.

Sunt unulŭ din cei mulţĭ, carĭ au studiatŭ la gimnasiulŭ ungurescŭ din Baia-mare. Duoi-spre-ḑece anĭ aprópe întregĭ amŭ şeḑutŭ pe băncile scólelorŭ normale şi gimnasiale de acolo, şi într'unŭ intervalŭ de timpŭ atâtŭ de însemnatŭ, credŭ, că nu va dubitá nimenĭ, că amŭ avutŭ ocasiune de-a auḑi, vedea şi învĕţa multe. dér — cu durere mĕrturisescŭ — a îndura şi mai multe. Voiu decĭ, cu permisiunea d-lui Redactorŭ alŭ preţuitului şi de una jumĕtate de secol per excellentiam ḑiarului Românilorŭ ciscarpatinĭ „Gazeta Transilvaniei“ - a da unele trăsurĭ din viéţa studenţilorŭ Românĭ dela gimnasiulŭ supra memoratŭ, carĭ, deşi cam vechĭ, nu vorŭ fi totuşĭ superflue, în împregiurările, în carĭ trăimŭ, pentru publiculŭ nostru.

Erá la anulŭ 1874 luna lui Maiu. Circulaţiunea pe stradele Baiei-marĭ era mai vióiă ca de altă-dată; timpulŭ era frumosŭ. Grupe de inteligenţĭ, dame şi domnĭ în costume carĭ de carĭ mai elegante, din locŭ şi din jurŭ, treceu neîntreruptŭ pe strada principală dinspre miéḑă-nópte, — spre livada de lângă oraşŭ. Veţĭ înţelege negreşitŭ, că aci era sĕ se întêmple unŭ actŭ de bucuriă. Şi óre ce? Era maialulŭ studenţilorŭ dela gimnasiulŭ de acolo.

La întrare în livadă inima omului săltá de bucuriă aflându-se în faţa unui minunatŭ tablou fărmecătorŭ. Erau acolo Maghiarĭ, Românĭ şi Germânĭ ḑecĭ de familii, carĭ îşĭ petreceau dimpreună. Studenţii, avêndŭ coróne din frunḑe de stejarŭ la pălării, jucau şi cântau cântece de bucuriă şi de vitejiă maghiare şi române. După ce se jucá unŭ jocŭ séu două, studenţii şi profesorii se suiau pe o colină din apropiere şi de acolo intonau în unire: „Hai sĕ dămŭ mână cu mână,« şi »Befujta az utat a hó,« (A 'nfundatŭ zăpada drumulŭ) şi altele, — precând părinţii îşĭ petreceau josŭ la chioscŭ. Românĭ, Maghiarĭ şi Germânĭ trăiau în unire ca fraţii.

Dar astfelŭ nu era bine, căcĭ devisa celorŭ ce veniau pe atuncĭ la putere nu are de a lăsa naţionalităţile sĕ trăiéscă în unire; astfelŭ nu puteau crea unŭ globŭ maghiarŭ. Pusu-s'au decĭ şi au bucinatŭ pretutindenea, pe unde numai se aflau fii de ai lui Arpad, că nu mai potŭ sĕ sufere alte naţiunĭ pe acestŭ pămêntŭ, ci séu se vorŭ face ungurĭ cu toţii, séu vorŭ lua lumea în capŭ.

Idea era bună şi aplaudată de toţĭ Ungurii. Cu iuţimea fulgerului a străbătutŭ în tóte colţurile ţĕrei şi aşa şi în Baia-mare. In scurtŭ ea se vîrí în scólă şi vai! aicĭ infectară multe inime frągede. Se schimbară profesorii şi

In loculŭ bărbaţilorŭ cu judecată seriósă şi matură de mai nainte veniră totŭ atâţia tineri uşuratecĭ, absoluţĭ abia de 8 clase gimnasiale şi de maturitate, mai toţĭ teologĭ minoriţĭ. Aceştia erau chemaţĭ de a sutocă naţionalităţile. Se ca-ă decĭ mai întêiu maialulŭ îndatinatŭ a se ţinea în fie-care anŭ, ca aşa studenţii sĕ pótă uita trecutulŭ, — apoi se trecù la paşĭ mai resoluţĭ în contra a orĭ ce semne de viéţă naţională. Abia trecù unŭ anŭ dela petrecerea amintită mai susŭ şi acu nu le mai era studenţilorŭ iertată a conversa decâtŭ ungueresce. Dar nu s'a putută ajunge scopulŭ, când studenţii Românĭ, cari erau singurĭ atâţia, câţĭ făceau cei de alte naţionalităţĭ împreună, — nu voiau sĕ se lapede de limba lorŭ cu nicĭ unŭ preţŭ, deşi erau adese batjocoriţĭ chiar de profesorĭ.

Acilea trebue sĕ amintescŭ, că aflându-se studenţii românĭ într'unŭ numĕrŭ atâtŭ de considerabilŭ la acestŭ gimnasiu, înfiinţară o societate de lectură română încă pe la anulŭ 1869, unde se perfecţionau în limba lorŭ maternă prin peroraţiunĭ, cetirĭ folositóre şi prin operate mai micĭ, scrise după puterile lorŭ. Totŭ la două sĕptĕmânĭ se ţinea câte o şedinţă în scóla confesională gr. cat. română, unde era şi biblioteca lorŭ, din care îşĭ scoteu cărţĭ spre cetire.

Nesuccedêndŭ planurile de mai susŭ ale profesorilorŭ, ce era de făcutŭ alta, decâtŭ a sugruma societatea română, pentru-că — după Românĭ — înfiinţară şi Ungurii una? Acestŭ pasŭ însĕ nu se puté face pe faţă. S'a dispusŭ decĭ prin directorŭ, ca biblioteca studenţilorŭ românĭ sĕ se transfereze în gimnasiu şi şedinţele sĕ se ţină într'o clasă, care va fi mai acomodată, sub pretextŭ, că mergêndŭ studenţii în timpŭ de érnă aşa departe (cum era scóla gr. cat.) uşorŭ se potŭ rĕci şi bolnăvi. Românii departe cu cugetulŭ de intenţiunile viclene ale şérpelui de sub roză — căcĭ intrigile se ţeseau de minune — au făcutŭ tóte, precum s'a dispusŭ.

Acuma urméză o altă disposiţiă, ca adecă fiecare studentŭ sĕ se înscrie de membru la societatea maghiară şi mai alesŭ Românii, ca aşa sĕ pótă învĕţa mai lesne limba patrieĭ. Şi s'a făcutŭ aşa.

Timpulŭ trecea şi studenţii românĭ, deşi erau persecutaţĭ din ḑi în ḑi mai multŭ — mai alesŭ pe timpulŭ rĕsboiului russo-româno-turcŭ — deşi li se dedeau de unii profesorĭ pre fiecare ḑi epitete ca »szőrös nyelvü« (limbă pĕrósă), căcĭ ce altă ai putea aştepta dela pretinsii Civilisatorĭ ai Orientului? — deşi erau trămişĭ la Blaşiu şi în România de câte orĭ se plângeau pentru nedreptăţile ce trebuia sĕ îndure pe fiecare ḑi — totŭ nu abḑiceau de limba lorŭ şi nu mai încetau de a se întruni la şedinţe cultivându'şĭ limba şi perfecţionându-se.

Astfelŭ fiindŭ trebile, profesorulŭ de limba maghiară în clasele superióre, care era totŭ odată şi preşedintele societăţii ungurescĭ, nu mai puté ascunde mâţa în sacŭ şi se adresă către unŭ studentŭ românŭ, despre care credea că ar putea influinţa multŭ asupra conaţionalilorŭ sĕi, astfelŭ: »Scii ce d-le?! Ar fi bine ca d vóstră Românii sĕ vĕ aliaţĭ cu noi şi sĕ contopimŭ aceste două societăţĭ într'una. Cu puterĭ unite — crede-mĕ — fórte multŭ amŭ puté face. Noi apoi, ivindu-se necesitate, v'amŭ procura şi opurĭ românescĭ; de altcum încâtŭ sciu eu, în literatura d-vóstră până acuma suntŭ mai puţine opurĭ de mare valóre. Şedinţele, firesce, ar decurge tóte ungueresce, ca sĕ ne putemŭ înţelege bine cu toţii şi sĕ progresămŭ cu paşĭ sigurĭ. Spune acésta şi celorlaltĭ conaţionalĭ ai d-tale, căcĭ crede-mĕ, că acésta ar fi o întreprindere fórte salutară; la din contră nu sciu cum ne va merge tréba, pentrucă — veḑĭ d-ta — acuma e lege, ca la unŭ gimnasiu sĕ nu fie decâtŭ o societate, apoi aceea — veḑĭ bine — trebue sĕ fie cea ungurésca, fiindcă trăimŭ pe pămêntŭ ungurescŭ şi mâncămŭ pâne unguréscă.«

Mai trebue aicea vre-unŭ comentarŭ?.... Intru adevĕrŭ grósă piele trebue sĕ aibă cineva pe obrazŭ, pentru că sĕ vină fără nicĭ o ruşine cu atarĭ scopurĭ tendenţióse.

Dar ce rĕspunsŭ a primitŭ profesorulŭ dela învĕţăcelulŭ sĕu, de altcum din destulŭ terorisatŭ? Étă-lŭ: »Eu nu dubitezŭ despre bunele intenţiunĭ ale d-lui profesorŭ faţă cu noi, dar unŭ atare pasŭ din parte-ne — pe care de altcum studenţii Românĭ dela acestŭ gimnasiu sciu că nu-lŭ vorŭ face nicĭ odată — ar fi pré greşitŭ, ba şi nimicitorŭ pentru noi Românii: ar fi unŭ contrastŭ directŭ scopului societăţii nóstre prevĕḑutŭ în statute.«

Atuncĭ numai veḑură studenţii românĭ periculŭ în care se aflau. Atuncĭ numai au învĕţatŭ a apreţiă după meritŭ pre prietinii, carĭ erau sĕ-i omóre cu dragostea. Atuncĭ s'a deşteptatŭ în ei mai multŭ ca orĭ şi când simţulŭ de Românŭ şi au cunoscutŭ care e chemarea lorŭ în viitorŭ.

Idea de a creá unŭ globŭ unguresŭ era acceptată deja şi de civii óre-cândŭ pacinicĭ ai cetăţii. Acuma nu mai puté trăĭ în pace vecinŭ cu vecinŭ, décă erau de diferite naţionalităţĭ. Studenţii românĭ batjocuriţĭ în scólă, batjocoriţĭ pe strade, la petrecerĭ, la jocŭ şi pretutindenea. Ce diferinţă între anulŭ 1874 şi 1879!

Sĕ nu ne depărtămŭ însĕ de scóla unde sunt propagatorii urei şi a discordiei. Anŭ vĕḑutŭ câtŭ de zădarnică fù şi ultima încercare a părintelui profesorŭ de a înghiţi pe Românĭ. Acéstă împrejurare însĕ nu l'a descuragiatŭ pe sf. sa. La anulŭ 1879 îşĭ reînoiesce propunerea sa totŭ la acelŭ studentŭ, dar érăşĭ în zadarŭ. — S'a începutŭ decĭ urzirea intrigelorŭ în contra studenţilorŭ Românĭ şi în afară. Intre atarĭ împrejurărĭ ca din o inspiraţiune divină fù denumitŭ profesorŭ de limba şi literatura română la acelŭ gimnasiu d. Gavrilŭ Szabo, care e şi actualminte şi care a lucratŭ şi lucră cu unŭ zelŭ neobositŭ la deşteptarea sêmţului naţionalŭ în studenţii românĭ. Sub conducerea acestui bărbatŭ societatea română inflorea pe fiecare ḑi, ér membrii ei se perfecţionau în limba lorŭ maternă. Amŭ ḑisŭ însĕ, că s'au începutŭ machinaţiunile în contra lorŭ şi în afară. Părinţii minoriţĭ se nisuiau acum la fiecare pasŭ a'i discredita înaintea prodirectorului de atuncĭ Dr. Krausz, arĕtându-i de rĕi patrioţĭ ce o sĕ devină, décă va concede a sustă şi mai departe societatea română; afară de aceea îi arĕtau şi de rĕu pronunţătorĭ a'i cuvintelorŭ latine (Risum teneatis! Póte pentrucă nu voiau a accentuá ungueresce acele cuvinte) etc. etc. Prodirectorulŭ însĕ nu dĕdù creḑĕmêntŭ acestorŭ denunţărĭ tendenţióse, mai alesŭ dupăce se convinse şi elŭ, că cei mai bunĭ studenţĭ la acestŭ gimnasiu sunt cu mare majoritate Românii.

Viperile însĕ nu se odihniră nicĭ acum. Unŭ raportŭ ajunge pre altulŭ la prodirectoratŭ. Studenţii românĭ se descriu ca nisce agitatorĭ periculoşĭ maghiarismului, ca nisce fiitorĭ trădătorĭ de patriă, ba póte şi ca revoluţionarĭ. Intre atarĭ împrejurărĭ în fine îşĭ perdù paciinţa şi prodirectorulŭ şi pre când studenţii Românĭ tocmai se constituiră pre anulŭ scol- 1880/1, — se pomeniră de odată cu ordinaţiunea dela prodirectoratŭ, prin care li se interḑice ţinerea a orĭ şi ce adunărĭ pentru de a se cultiva în limba maternă, éră societatea română se declară de închisă.

N'am strigatŭ atuncĭ asupra celorŭ ce ne dedéu loviturĭ mortale, căcĭ vedeamŭ în faptele lorŭ neumane numai o petulanţă, o nebuniă temporală, care credeamŭ că o sĕ trécă în curêndŭ. Dar ne-amŭ înşelatŭ amarŭ, şi de o miă de orĭ amarŭ! Despre acésta ne-amŭ convinsŭ numai atuncĭ, când presentându-ne la unŭ anŭ după închiderea societăţii la actualulŭ director gimnasialŭ cu unŭ recursŭ bine motivatŭ, în care cereamŭ dela noulŭ prodirectorŭ, Franciscŭ Petrovicĭ, pre basa unorŭ argumente de nerĕsturnatŭ concesiune de a ne reînfiinţa societatea, — amŭ fostŭ respinşĭ cu indignaţiune ḑicêndu-ni-se, ca nu-i iertatŭ sĕ se suştérnă unŭ atare recursŭ la prodirectoratŭ. »Au nu v'aţĭ auḑitŭ sentinţa în anulŭ trecutŭ?« — ne ḑise apoi d. directorŭ furiosŭ — »ce mai voiţĭ? Doră nu veţĭ face o Româniă mare aicĭ?«

Étă, cum ni s'a mĕsuratŭ şi nouĕ dreptatea cu »funturĭ unguresci!« — Aci involuntarŭ îmĭ vine în minte ḑicala ce amŭ auḑit'o dela unŭ Românŭ nĕcăjitŭ din Chiorŭ, venindŭ odată pe acolo către casă: »Dreptatea-i precum o facŭ domnii.« Da sĕrmane porŭ Românŭ! dreptatea-i precum o facŭ domnii, éră la noi acasă nu noi suntemŭ domnii, ci aceia pe carĭ străbunii noştri i-au primitŭ de fraţĭ.

Dela a. 1881 încóce studenţii românĭ dela acelŭ gimnasiu sunt tractaţĭ şi mai rĕu; ba aḑĭ unii profesorĭ se încumetă a'i numí în scólă daco-romanĭ, amenintându-i ca sĕ aibă grijă, sĕ nu o păţéscă ca şi Cluşienii. Nu-i mirare! căcĭ cum ar şi putea rĕmânea neimitate de Băimărenĭ vitejiile vandalice dela Cluşiu. In dărîmarea de societăţĭ culturale au escelatŭ şi acestia şi aceia. Acum urméză, ca Băimărenii sĕ nu rĕmână îndĕrĕtulŭ Cluşienilorŭ nicĭ cu spargerea ferestrilorŭ locuinţelorŭ familielorŭ pacînice nemaghiare.

Fie-mĭ permisŭ a încheia cu espresiunea firmei mele convingerĭ, ce mi-amŭ câştigatŭ la gimnasiulŭ din Baia-mare eu, şi cu mine studenţii românĭ — nu puţinĭ la numĕrŭ — carĭ au eşitŭ de acolo de unŭ şirŭ de anĭ, că până când profesorii dela gimnasiele ungurescĭ nu-şĭ vorŭ cunósce şi respective împlini mai bine datorinţele lorŭ faţă cu studenţii şi nu vorŭ înceta de a fanatisa pe tinerimea maghiară şi de a-o îmboldí la ură şi dispreţŭ în contra nóstră, şi în fine până când cei puternicĭ cércă cu mĕsurile lorŭ esceptionale a sugruma rĕulŭ din fructe, ér nu din rădăcinĭ, — până atuncĭ o împĕcare seriósă şi durabilă între Românii şi Maghiarii de sub coróna S-tului Stefanŭ e şi va fi imposibilă.

Dixi et salvavi animam meam.

Cato.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Waterford, 25 Februariu. — Corabia austriacă „Venus“ condusă de căpitanulŭ Sablich, în călĕtoria sa dela Liverpool la Rio de Janeiro a naufragiatŭ totalŭ. Toţĭ ómenii de pe corabiă s'au înecatŭ.

Paris, 25 Februariu. — Statua lui Rollin s'a desvĕlitŭ fiindŭ de faţă ministrii, senatorii, deputaţii şi unŭ publicŭ fórte numerosŭ. Rollin a fostŭ sĕrbătoritŭ în discursurĭ ca părinte alŭ dreptului de votŭ universalŭ.

Pola, 25 Februariu. — După prânḑulŭ curţii, părechia princiară de corónă a asistatŭ la priveliştea iluminaţiunei şi conductului cu facle, care au fostŭ strălucite. La 8 óre séra a părăsitŭ portulŭ.

Pesta, 25 Februariu. — Procesulŭ de pressă, intentatŭ de societatea de asigurare austro-franceză „Azienda“ fóiei sĕptĕmânale „Cyankali“ pentru clevetire şi vătămare de onóre, duréză încă.

DIVERSE.

Minunile rădăcinei de pĕtrunjelŭ. — Citimŭ în »Gazeta Săténului«: Nu vĕ istorisescŭ onorabilii mei cetitorĭ, nicĭ minunile Sf. Genariu dela Neapoli, nicĭ pe acelea ale maicei Efrosinei; dar vĕ recomandŭ cu totŭ dinadinsulŭ a întrebuinţa rădăcina de pĕtrunjelŭ ca medicină infailibilă (lécŭ ér nu flécŭ) în următórele casurĭ de bólă. Rădăcina de pĕtrunjelŭ vindecă radicalŭ (cu totulŭ) şi potŭ ḑice îndată, fără nicĭ o durere, fără nicĭ o suferinţă: 1). »Scurgerea« cea mai complicată şi mai incurabilă, în 3 ḑile. 2). „Dropica din răceală,« cea mai incurabilă, în 9 ḑile. 3). Maladiele de „uter« şi tóte maladiele interne care derivă din răcélă sau sânge stricatŭ din causa bólelorŭ rĕu curate, cum scrofule, stenos etc. etc. Vĕ recomandămŭ însĕ cu totŭ dinadinsulŭ a urma cura în timpŭ de-o lună pentru a curăţi sângele cu desăvêrşire de orĭce stricăciune. Cine póte mai multŭ atâtŭ mai bine, deşi nu se simte nevoie. In totŭ timpulŭ curei sunt rugaţĭ toţĭ fără esceptiune a nu lua alte medicamente interne séu esterne, fiind căĭ strică efectulŭ, perde din valóre, îi tae puterea. Sĕ recomandă ca nutrimentŭ pe totŭ timpulŭ curei: ouĕle, laptele şi tótă bucătăria de postŭ. Sĕ nu se mănânce carne şi sĕ nu bea vinurĭ şi rachiurĭ; acestŭ medicamentŭ fiindŭ la îndemâna tuturor şi ne costândŭ multŭ, ilŭ póte face fiecare în casă in modulŭ următorŭ: Sĕ spală bine dela 6 până la 10 rădăcinĭ de pĕtrunjelŭ măricele (dacă sunt murdare prea multŭ se curăţă posghiţa cu cuţitulŭ) după aceia se tócă mĕruntŭ ca carnea şi se fierbe în 2 jum. oca apă. Pe dată ce sunt fierte bine se scotŭ din ólă şi după ce se mai frământă puţin cu degetele se storcŭ puţinŭ şi se amestecă, se frământă cu puţină făină de »inŭ« ca sĕ se lipéscă între dinsele. După aceea se întindŭ pe o pânză în grosime de 1 jum. degetŭ şi se aplică pe stomacŭ mai josŭ sau pe partea umflată; se schimbă din 24 în 24 ore. Apa ce rĕmâne ca la 2 oca se trece printr'unŭ tifonŭ sau se lasă sĕ se aşeḑe bine şi se-o bea tótă peste ḑi, ér la masă în locŭ de vinŭ. »Aluatulŭ« frământatŭ cu puţinŭ prafŭ de puciósă, care se întrebuinţéză la băi, este miraculosŭ în următórele casurĭ: Umflăturĭ de gâtŭ, anghină. Reumatismurĭ articolare (la încheeturĭ) sau în capŭ, chiar în ultimulŭ gradŭ cu umflătură se tămăduesce dela 24 ore până la 3 ḑile; sĕ nu sĕ continue mai multŭ. Se întinde aluatulŭ pe o pânză în grosime de unŭ degetŭ, după aceea se unge cu puţinŭ uleiu ca sĕ nu se lipéscă pĕrulŭ şi se schimbă din 12 în 12 óre. Când se lipesce pĕrulŭ sau barba se spală cu săpunŭ şi apă călduţă.

BIBLIOGRAFIA.

A eşitŭ de sub tiparŭ novela istorică **Horia** de I. P. Florantinŭ, profesorŭ de filosofiă la liceulŭ statului în Iaşĭ, (după istoria şi documentele publicate de A. Papiu, şi mai alesŭ Nic. Densuşianŭ) conţinêndŭ tinereţa şi pregătirile lui Horia, precum şi luptele şi căderea lui.

Cuprinsulŭ: Puiulŭ de leu. — Horitorulŭ. — Precupeţulŭ. — Biciulŭ sorţii. — Pribegia. — Cuvêntulŭ datŭ. — Horia inviatŭ. — Apostolulŭ — Ciocnirĭ. — — Nourĭ adunaţĭ. — Pragulŭ morţii. — Cerşitorulŭ dela Mestécănŭ. — Crişanŭ prinsŭ. — Călăulŭ copiilorŭ. — Căpitanulŭ Pană-Albă. — Tigrulŭ rănitŭ. — Focurile culmilorŭ. — Tiranii pe drumurĭ. — Baterea cetăţii Deva. — Rĕscóla nemeşilorŭ. — Ultimatulŭ lui Horea. — Horea prinsŭ. — »Vindeţĭ pe Horea.« — Mucenicii dela Deva. — Horea »împĕratŭ.« — Spionii — Şerpii. — Tăierea pădurilorŭ. — Luptele urieşilorŭ. — Sabia lui Horea. — Movilă scumpă. — Copoii ungurilorŭ. — Capcana. — Vênătóre de ómenĭ. — Iuda. — Leulŭ prinsŭ. — Inima lui Cloşca. — Horea încoronatŭ. — Martirii. — Prorocia. — Justiţia.

La 10 esemplare, D-nii colectanţĭ vorŭ primi unulŭ ca mulţămire. Banii se vorŭ plăti numai la primirea cărţii

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 24 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.35	Bonurĭ croato-slavone	102.—
Rentă de hârtiă 5%	94.05	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.30	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.75	Renta de hârtiă austriacă	83.55
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.80	Renta de arg. austr.	83.85
Bonurĭ rurale ungare	103.—	Renta de aurŭ austr.	107 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.50	Losurile din 1860	138 10
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—	Acțiunile băncei austro-ungare	866.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—	Act. băncei de creditŭ ung.	316.75
Bonurĭ rurale transilvane	102.70	Act. băncei de creditŭ austr.	305.60
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
		Napoleon-d'orĭ	$9.80\frac{1}{2}$
		Mărcĭ 100 împ. germ.	60.55
		Londra 10 Livres sterlinge	124.30

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 7 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$89\frac{1}{2}$	—
Renta rom. amort. (5%)	$94\frac{1}{4}$	—
» convert. (6%)	$80\frac{1}{8}$	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	$31\frac{1}{2}$	—
Credit fonc. rural (7%)	100	—
» „ „ (5%)	$86\frac{1}{2}$	—
» » urban (7%)	$97\frac{1}{2}$	—
» » » (6%)	$90\frac{3}{4}$	—
» » » (5%)	$84\frac{3}{4}$	—
Banca națională a României	1180	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	300	—
« » » Națională	240	—
Aurŭ	$10\frac{1}{4}$%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu piețel Brașovŭ
din 24 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 88	Vênd.	8.90
Argint românesc	»	8.70	»	8.75
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	129.—	,	130.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ
pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.